Grodor på Kollanda mosse.

Brungrodor (vanlig groda och åkergroda), vanlig padda och liten vattensalamander förekommer på Kollanda mosse. De befintliga småvattnen på Kollanda mosse, bl.a. de vattensamlingar som finns inom föreslaget utfyllnadsområde, är utomordentligt viktiga för dessa amfibiers fortbestånd. Tidigare grodinventeringar som utförts av Thomas Grönlund ger en indikation på att de små vattensamlingarna i det föreslagna utfyllnadsområdet har stor betydelse för grodorna.

En populations hemområde kan täcka ett stort område men lekvattnen är den centrala sammanhållande mekanismen för populationen. Alla vuxna grodor samlas vid lekdammarna under våren (normalt april för brungrodor och paddor) för fortplantning. Om sådana dammar slås ut påverkar det grodorna i ett stort omgivande område. Det går att slå ut en hel regions grodor om populationens viktiga lekdammar slås ut. Dessa lekdammar är den viktigaste nyckelkomponenten i grodornas liv, därefter är forageringsområdena (någon omgivande kvadratkilometer) och övervintringsvattnen (närliggande åar, bäckar och diken) viktiga.

Många små vatten hjälper att hålla en population av grodor vid liv. Om vissa vatten torkar ut kan andra ersätta i ett varierande landskap – metapopulationer. Grodor lever många år och även om vitala lekvatten helt torkar ut visa år så finns de vuxna grodorna kvar och de flesta arter klarar av att leken misslyckas något mellanliggande år. Att vissa vatten torkar ut emellanåt är inget hot mot den lokala populationen utan hotet är om vattnen permanent förstörs.

Brungrodor leker gärna i mindre vatten då dessa dels oftast saknar fisk och kräftor (predatorer på ägg och larver) och håller ett gynnsamt mikroklimat som gynnar snabb larvutveckling till metamorfos. Paddor, som producerar visst giftigt hudsekret, kan gärna leka i större vatten som håller fisk.

Brungrodor kan tillfälligtvis övervintra på land men föredrar att övervintra på botten av rinnande vattendrag som bäckar eller åar. Saknas rinnande vatten kan också stillastående vatten utnyttjas men detta innebär en viss risk för syrebrist under kalla vintrar och många grodor dör vid övervintring i stillastående vatten. Grodor kan vandra långa sträckor mellan lekdammar och rinnande övervintringsvatten om sådana finns i trakten. Paddor övervintrar gärna på land i klippskrevor eller under stenar eller nere i jorden, men kan också övervintra i vatten. Vattensalamandrar övervintrar både på land i i förmultnande växtmaterial eller i bottendyn på dammar.

Kollanda mosse är ett område som har dessa komponenter och som kan hålla populationer av groddjur under överskådlig tid om området inte förändras genom mänsklig påverkan.

Också groddjurens roll i ekosystemet kan poängteras. På larvstadiet fungerar grodors larver som mycket viktig födoresurs för t ex trollsländors och dykarskalbaggars larver. Vuxna grodor ingår i flera fåglars föda som t ex trana liksom för snokar.

ى<*))>>>>>>>>>

Göran Nilson, prof., 1:e intendent, Göteborgs Naturhistoriska Museum

Box 7283, SE-402 35 Göteborg, Sweden